

2012 m. gegužė

*Smulkmenos klampina mus
tartum pelkė. Skaičiuodami miške
medžius, niekada neįkvėpsime
tyro oro. Susikoncentruoti į
artimiausius dalykus reiškia vengti
platesnių perspektyvų ir atimti iš
savęs galimybę pamatyti daugiau
negu mažutę gyvenimo riekelę.*

K. Casey ir M. Vancenburg.
Ką žada ateinanti diena

Šis pavasaris LMTA buvo dosnus renginių, suteikusių galimybę ištrūkti iš savo „pelkės“ ir pamatyti, kiek daug turime ŠALIA SAVĖS ir SAVYJE – tai ir tarsi pavasarinis šilto vėjo gūsis ataskaitinis asociacijos susirinkimas, kuriame maloniai savo praktine patirtimi dalijosi asociacijos narės doc. dr. Jūratė Sučylaitė ir mgr. Joana Tėvelytė bei labai informatyvią paskaitą apie vaiko piešinio subtilybes skaitė doc. dr. Asta Vaitkevičienė; ir, kaip visada jautrus, susitikimas su daugeliui mūsų jau pažįstama prof. L. Lebedeva; šilta ir nuoširdi pažintis su prof. P. Petersen ir jaukus jo knygos „Ta maža kibirkštėlė vilties“, kurios vertimą ir išleidimą lietuvių kalba inicijavo LMTA, pristatymas; ir, matyt, ne vieno lūkesčius pranokęs V. Nikitino seminaras...

Labai džiaugiamės turėtomis galimybėmis pamatyti, išgirsti, sužinoti daugiau ir nuoširdžiai norime tuo džiaugsmu pasidalyti su Jumis.

**2012 m. rugpjūčio 20-30 d. kviečiame į
II-ąjį Tarptautinį meno terapijos festivalį „CREATIVE EUROPE“,
vyksiantį Obzore, Bulgarija. Plačiau www.eeata-sofia.eu/**

**2012 m. liepos 13-15 d.
kviečiame į II-ąją
Lietuvos Meno terapijos asociacijos vasaros stovyklą
„ŠVENTENYBĖS BEIEŠKANT“,
vyksiančią Burveliuose.
Dienotvarkę ir kitą informaciją skaitykite
www.menoterapija.org**

Nuo 2012 metų birželio 1 d. paskelbtas priėmimas į papildomasias „Dailė“ (neturintiems bazinio išsilavinimo dailės kryptyje) ir „Specialioji pedagogika“ (neturintiems bazinio išsilavinimo specialiosios pedagogikos kryptyje) studijas, apimančias tarpdisciplininius dailės, psichologijos ir pedagogikos dalykus bei suteikiančias šių sričių bazines žinias. Asmenys, baigę papildomasias studijas, gali toliau studijuoti magistrantūros studijų programoje „Specialioji pedagogika (specializacija: dailės terapija)“, kurią baigusieji įgyja specialiojo pedagogo kvalifikaciją ir socialinių mokslų (edukologijos) magistro kvalifikacinį laipsnį.

Papildomųjų studijų programa bus išsiųsta užsiregistravusiems klausytojams asmeniškai el. paštu.

SVARBU! Magistrantūros studijos „Specialioji pedagogika (specializacija: dailės terapija)“ bus organizuojamos nuo 2013 m., jei į papildomųjų studijų programas susirinks ne mažesnė kaip 15 studentų grupė. Išsamesnė informacija apie papildomasias studijas pateikiama: www.menoterapija.org
<http://www.su.lt/menu-fakultetas/bakalauro-studij-programos/magistro-studij-programos>

Arba kreiptis į:

ŠU SGNSF Magistrantūros studijų vyr. metodininkę R. Juknienę tel. (8~41) 595 731, el. p.: renata_j@cr.su.lt arba doc. dr. A. Vaitkevičienę el. paštas: menas885@gmail.com

ŠU MF metodininkes arba prodekaną doc. dr. L.Paulauską tel. (8 ~41) 393 031, el. p.: studijos@mf.su.lt

Sveikiname naujus Lietuvos Meno terapijos asociacijos narius: VŠĮ DEKO RESTO (direktorė Oksana Eitminavičienė), Eriką Bražienę, Esmeraldą Butaitę, Donatą Butkutę, Aureliją Milašiūtę, Ziną Momkutę, Aidą Smalinskienę, Jurgitą Urbonaitę.

ASOCIACIJOS VEIKLA

- Šių metų vasario 28 d. buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Šiaulių tardymo izoliatoriumi dėl savanoriškos veiklos vedant meno terapijos užsiėmimus suimtiesiems.
- Parašytas projektas LKRF dėl finansavimo vasaros stovyklai-plenerui Burveliuose „Šventenybės bieškant...“
- 2012 metų kovo 24 dieną įvyko antrasis Lietuvos Meno terapijos asociacijos susirinkimas, kuriame pristatytos metinės veiklos ir finansinė ataskaitos.

Popietinėje susirinkimo programoje vyko patyriminis molio terapijos seminaras „Indas karaliaus puotai“ (mgr. J. Tėvelytės) ir poetikos terapijos seminaras „Gyvybės medžio šakelė“ (dr. J. Sučylaitė), bei vieša paskaita „Vaiko piešinio analizė ir interpretacija“ (dr. A. Vaitkevičienė).

Labai daug įdomios ir naudingos informacijos gauta iš doc. dr. A. Vaitkevičienės paskaitos „Vaiko piešinio interpretacija“. Gal dar nedaugeliui buvo žinoma, kad piešimas randasi iš žaidimo, kai vaikas atsitiktinai, po paprasčiausio gesto pastebi, kad kai kurie daiktai minkštoje, tačiau tvarioje medžiagoje (popierius, tapetai, gobelenas, smėlis, dulkės, rasotas stiklas ir pan.) palieka pėdsaką. Taigi piešinio pradžia – atsitiktinis vaiko judesio susidūrimas su kietu paviršiumi. Ankstyvasis vaiko piešimas, vadinamas keverzonėmis, yra natūrali vaiko augimo dalis ir atspindi jo psichofizinę raidą. Keverzonių stadija apima tris etapus: nekontroliuojama keverzonė (švytuoklinis judesys), kontroliuojama keverzonė (tikslusis judesys) ir kontroliuojama, tikslinama keverzonė.

Paskaitoje naudota daug iliustracinės medžiagos, todėl klausytojai galėjo įsitikinti, kaip piešinys „auga“ drauge su vaiku: po keverzonių stadijos (2–4 metai) randasi ikischeminė stadija (4–7 metai), po to – scheminis vaizdavimas (7–9 metai) ir t. t. iki 17 metų.

Paskaitos metu, matyt, ne vienam kirbėjo mintis, kaip svarbu suaugusiesiems – tėvams, seneliams, pedagogams ir t. t. – išmanyti vaikų piešinių „paslaptis“, nes būtent juose išreiškiama individuali vaiko motorinė patirtis, išryškėja unikalus vaiko sąmonėje esantis pasaulio atspindys, atskleidžiantis vaiko mąstymo ir suvokimo ypatybes, bei vaiko santykis su vaizduojamuoju objektu, kartu ir daiktų ar įvykių sukelti emociniai įspūdžiai.

Susipažinus su piešinio interpretacijos kryptimis – ekspresine, projekcine ir naracine, – išties įsitikinta D. Widlöcher (2010) žodžių teismu: „Piešinys, kaip bet kuri kita žmogaus išraiškos forma, atskleidžia vaiko turtus tam, kas sugeba į tai pažūrėti naiviai ir atsargiai. <...> Reikės atidžiai stebėti, kaip vaikas piešia ir ką jis ketina nupiešti – papasakoti mums istoriją ir nieko daugiau – bet tame sumanyme atpažinti daugybę būdų, kuriais jis pasinaudoja, kad kitiems perteiktų savo troškimus, konfliktus ir baimes“.

Jūratės Sučylaitės poetikos terapijos seminaro „Gyvybės medžio šakelė“ dalyviai turėjo galimybę per mitologinę sakmę pajusti medžio, kelio ir kitų archetipų, veikiančių žmogaus psichiką, poveikį nuotakai, savęs paties supratimui, išbandė kūrybinio rašymo technikas, padedančias suartinti asmeninės patirties prasmes su universalia sakmės išmintimi. Tai leido kiekvienam pažinti ir suprasti išgyvenamus jausmus, kurie gali įkvėpti veiklai, suteikti energijos arba, atvirkščiai, – trukdyti savirealizacijai; mokėsi sieti išgyvenamus jausmus su gamtos vaizdiniais. Dalydamiesi asmeninės patirties prasmėmis, seminaro dalyviai pajuto, kaip svarbu gyvenime stabtelėti, išgyventi dvasinės bendrystės akimirkas.

PATYRIMINIŲ SEMINARŲ DALYVIŲ REFLEKSIJOS

Poetikos terapijos seminare supratau, kad gyvybės šakelės radimas, sodinimas ir auginimas – tai tarsi tikslas, vedantis link svajonės išsipildymo. Seminare atsipalaidavau, supratau, kad buvimas tarp kitų nepažįstamų žmonių įkvėpia, sužadina visus pojūčius.

*****

Tai buvo naujas patyris, priverčiantis pagalvoti apie savo kelią. Įveikti baimę, išsakyti savo mintis viešai – vis dar to mokausi. Ačiū.

*****

Ačiū už žvilgsnį į savo gyvenimo etapą per gyvybės šakelės archetipą kaip veidrodį. Sėkmės.

*****

Bėgame, bėgame, bėgame... Nesustojame ir nepagalvojame apie daug ką svarbaus... Ačiū Jūratei už stabtelėjimą, už išgyventą dvasinę pilnatvę. To, pasirodo, labai reikėjo.

*****

Ne pirmas kartas, kai susiduriu su Jūrate Sučylaite ir su poetikos terapija. Kiekvieną kartą naujas asmeninis patyrimas, leidžiantis analizuoti savo vidų. Tokią, kokios manęs niekas nepažįsta. Ačiū Jūratei.

*****

Džiaugiuosi, kad dalyvavau tokiam seminare. Pamačiau nemažai įvairių profesijų, amžiaus žmonių, kurie dalijosi savo įspūdžiais, išgyvenimais, savo interpretacijomis apie gyvenimą; išgirdau daug atviraujančių žmonių su savo psichologinėmis problemomis, filosofiniais pokalbiais, vaikystės prisiminimais ir išgyvenimais.

*****

Patiko per pasakojimus, sakmę atrasti ir susitapatinti su jos veikėjais, gamta, šakele, žeme, medžiu. Ačiū.

*****

Labai neįprastai buvo suteikta galimybė apmąstyti savo neįgyvendintus gyvenimo siekius, tų siekių galimą baigtį. Dėkui už malonų, neįprastą potyrį.

*****

Grupė – gerai. Grupinėje terapijoje ir sunku, ir lengva pažinti save. Sunku, nes reikia nebijoti kalbėti kitiems girdint, o lengva, nes grupėje, klausydamas kitų, lengvai atsirenki sau tinkamą atsakymą. Grupė yra gerai.

*****

Joana Tėvelytė molio terapijos seminare „Indas karaliaus puotai“ dalyviams suteikė progą pamąstyti, ką pats žmogus atsineša bendraudamas su aplinkiniu pasauliu, artimaisiais, visuomene. Lipdydamas „Indą“ kiekvienas buvo priverstas apmąstyti, koks jis, ko tikisi iš gyvenimo. „Indas karaliaus puotai“ atspindi lūkesčius ir svajones.

*****

Visai nebuvo dirbusi su moliu, tai šitas prisilietimas prie jo man labai patiko. Noriu ir toliau su juo „bendrauti“. Parvešiu gerų įspūdžių į savo aplinką ir bendruomenę. Būtinai tai gvildensiu ir gilinsiuos į „molio terapiją“.

*****

Noriu padėkoti už galimybę pajusti žemės medžiagą ir organizatoriams, ir p. Joanai.

*****

Molio terapija – tai atsipalaidavimo, poilsio būdas. Tikrai esu labai laiminga, kad sudalyvavau. Rekomenduočiau visiems prisiliesti prie molio.

*****

Molio terapija suteikia atsipalaidavimo, bendrumo jausmą.

*****

Pradingęs nerimas... Apsivaliusios mintys... Gilesnis savęs supratimas...

*****

Pasirinkau dalyvauti Joanos seminare, nors kartu galvoje sukosi mintis, kaip reikės prisiversti dirbti su moliu – vis neapleido paralelė: „Molis – purvas“. Įveikiau save ir supratau: molis geras – jis mielai perima iš tavęs pyktį, nerimą, įtampą... Nesijauti purvinas, atvirkščiai, – labai švarus.

• Šių metų balandžio 20-27 d. įvyko prof. L.D. Lebedevos seminaras „Piešinys – emocinės įtampos šeimoje vertinimo instrumentas“, skirtas tik Lietuvos Meno terapijos asociacijos nariams.

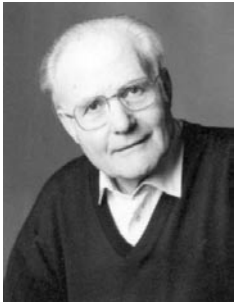
L. D. Lebedeva (g. 1957) – pedagogikos mokslų daktarė, Rusijos valstybinio socialinio universiteto profesorė, Rytų Europos Meno terapijos asociacijos tarybos narė, Lietuvos Meno terapijos asociacijos garbės narė. Profesorės mokslinių interesų sritys orientuotos į dailės terapijos metodologiją, teoriją ir praktiką. L. D. Lebedeva viena ir su bendraautoriais yra paskelbusi per 160 mokslinių publikacijų leidinių, nuolat veda dailės terapijos seminarus Rusijoje, Moldovoje, Baltarusijoje, Latvijoje, Lietuvoje ir kt. Profesorės pedagoginė veikla įvertinta valstybiniais apdovanojimais: K. D. Ušinskio medaliu ir Rusijos Federacijos Švietimo ministerijos Garbės raštu bei Rusijos federacijos nacionalinių konkursų laimėjimais: konkurso „Auksinė Psichėja“ laureato vardas, „Geriausia praktinio psichologo knyga“ nominacija (2007).

Akimirkos iš seminaro.

• Šių metų gegužės 19 d. įvyko naujos Lietuvos Meno terapijos organizacijos išleistos Prof. Peter Petersen knygos „Ta maža kibirkštelė vilties. Pasakojimas apie poetikos terapiją, skirtą seksualinį išnaudojimą patyrusiems žmonėms“ pristatymas. Po pristatymo P.Petersenas vedė praktinį patyriminį seminarą „Poezijos terapija psichoterapijoje“.

Peter Petersen (g. 1933) vedęs, turi 4 vaikus, 8 anūkus, gyvena Hanoveryje. Medicinos mokslų daktaras Peter Petersen – Hanoverio medicinos universiteto psichiatrijos ir psichoterapijos profesorius-emeritas, neurologijos ir psichiatrijos, psichosomatinės medicinos ir psichoterapijos, psichoanalizės specialistas, Vokietijos Federalinės Vyriausybės konsultantas – yra paskelbęs per 500 publikacijų ir leidinių, pvz.: „Terapeutas kaip menininkas“ (1987–1994), „Meno terapijos tyrimų metodai“ (1990), „Ta maža kibirkštelė vilties“ (1993), „Apvaisinimas mėgintuvėlyje ir atsakomybė“ (1985), „Abortas – mūsų mirties suvokimas gyvenime“ (1986) ir kt. 1997 m. įkūrė Meno terapijos mokslinių tyrimų institutą ir Meno terapijos centrą aukštojoje muzikos mokykloje Hamburge. Bendradarbiauja su 30 institucijų, dirbančių meno terapijos srityje, dalyvauja vykdomuose moksliniuose tyrimuose Vokietijoje, Nyderlanduose, Šveicarijoje, Austrijoje. Nuo 2000 m. Talino universiteto psichoterapijos ir meno terapijos profesorius. Jenos universiteto (Vokietija) (1985), Liovenio universiteto (Belgija) (1998), Vokietijos Psichosomatinės akušerijos ir ginekologijos draugijos (1999), Žemutinės Saksonijos medicinos asociacijos (Vokietija) (2004), Estijos kūrybinės terapijos draugijos (2005) garbės narys, Lietuvos Meno terapijos asociacijos (2011) garbės narys.

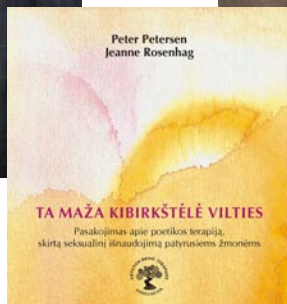
Ištrauka iš knygos „Ta maža kibirkštelė vilties. Pasakojimas apie poetikos terapiją, skirtą seksualinį išnaudojimą patyrusiems žmonėms“:

“(…) Šie eilėraščiai – tai žmogiškasis dokumentas. Čia parodomas mastas ir galia destrukcijos, kuri ištikus aštuonerius Jeanne vaikystės ir paauglystės metus gniuždė jos gyvenimo laisvę dėl patiriamos patėvio seksualinės prievartos. Šio prieš vaikus nukreipto nusikaltimo, į kurį ne visada pakankamai rimtai žiūrima, naikinamoji galia paliko gilų pėdsaką Jeanne gyvenime. Eilėraščiuose matoma, kaip siaubingai susipynusios Jeanne moteriškumo šakos; kaip užnuodyti kai kurie jos, kaip moters, santykiai su aplinkiniais, nors pašaliniam stebėtojui tai ne iš karto matoma. Patirta seksualinė prievarta įsirėžė giliai – Jeanne turėjo gintis apsigaubdama psichologiniu šarvu. Tačiau ši gynyba nukrypo ne tik prieš baisius prisiminimus, bet ir prieš kūrybines vystymosi galias. (...) Eilėraščiai tarsi dokumentuoja, kaip tas praeities šarvas terapijos metu labai atsargiai ir lėtai sluoksnis po sluoksnio nuimamas. Šis išlukštenimas yra skausmingas, Jeanne apima baimė, ji išgyvena gilius sukrėtimus. Gynybinė siena, kurią Jeanne pasistatė, vaikystėje ir

paauglystėje buvo reikalinga išgyvenimui, o dabar ši siena virto gyvenimo kliūtimi. (...) Kaitos kelias buvo daugiasluoksnis; turint galvoje tai, kad Jeanne neapykantą visų pirma turėjo paversti pozityvia kūrybine jėga, kad galėtų ją įveikti, susitaikydama su savo kankintoju, tai 3,5 metų terapijos yra labai trumpas laikas. Kibirkštėlė vilties byloja netgi apie tai, kad susitaikymas yra įmanomas. Šiandien Jeanne neabejotinai išsilaisvino, nes susitaikė savo viduje, ir neapykanta jos daugiau nebejungia su išnaudotoju”.

1. 2.

1, 2. Akimirkos iš renginio.
4. Knygos viršelis.

4.

• Šių metų gegužės 20-21 d. įvyko prof. V. N. Nikitino seminaras „Judėsio ir garso terapija“ Judėsio ir garso terapija yra grindžiama polimodalinio judėsio ir transpersonalinės garso (balso) terapijos metodologija. Tai sisteminis terapinio poveikio metodas, kuriame panaudojamas autentiškas judesys ir balsas. Judėsio ir garso terapija, taikoma sensorinių ir gnostinių kalbos bei klausos sutrikimų, kvėpavimo sistemos, judėjimo aparato būklės korekcijai ir profilaktikai, gali padėti spręsti asmenines psichosomatines problemas, dirbant individualiai arba grupėje.

V. N. Nikitinas (g. 1957) – filosofijos mokslų daktaras, psichologijos mokslų kandidatas, profesorius, psichologijos ir pedagogikos instituto (Maskva) Filosofinės antropologijos ir meno terapijos katedros vedėjas ir dėstytojas, Rytų Europos meno terapijos asociacijos tarybos pirmininkas, Tarptautinės pedagogikos akademijos (Maskva) narys-korespondentas, praktikuojantis psichologas, psichoterapeutas, plastinio-kognityvinio metodo autorius, sertifikuotas meno terapeutas (Rusijos teatrinio meno universitetas (ГИТИС), Maskva, 2000 ir Meno akademija, Bratislava, 2004), septynių mokslinių monografijų, kuriose pristatomi žmogiškojo kūniškumo ontologijos ir gnoseologijos, meno filosofijos ir psichologijos, garso fenomenologijos, transpersonalinės, meno ir kūno-judėsio psichoterapijos metodai, autorius, teatro „Postmoving theatre“ (Maskva-Sofija) aktorius, meninis vadovas.

Akimirkos iš seminaro.

3. Prof. P.Peterseno ir prof. V.Nikitino viešnage Lietuvoje.

MŪSŲ NARIŲ NUVEIKTI DARBAI

VšĮ „Dailės terapijos centras“ direktorė Jūratė Mankauskienė nuo 2011 m. spalio 17 d. 3 kartus per savaitę Šiaulių tardymo izoliatoriuje veda dailės terapijos užsiėmimus nuteistiesiems. Užsiėmimus organizuoja tardymo izoliatoriaus Socialinės reabilitacijos skyrius.

***

Gintarė Janūnaitė 2011-2012 m.m. spalio-gegužės

mėnesiais savanorystės pagrindais vedė dailės terapijos užsiėmimus Šiaulių m. l/d „Coliukė“.

***

Asta Vaitkevičienė, Jolita Balčiauskienė, Nijolė Bražienė 2012 m. kovo–gegužės mėn. savanorystės pagrindais vedė meno terapijos (dailės, kino ir pasakų) užsiėmimus suimtiesiems Šiaulių tardymo izoliatoriuje.

DĖMESIO - SVARBI INFORMACIJA

Finansinis asociacijos narių paramos ir savanoriškos veiklos įvertinimas:

- 2011 m. gruodžio 31 d. asociacijoje buvo 37 nariai; iš jų 13 asmenų dar nesumokėję nario mokesčio už 2011 metus (skola - 390 Lt), 6 – nesumokėję nario mokesčio už 2010 metus (skola - 180 Lt). Visa skola dėl narystės mokesčio nemokėjimo – 570 Lt. Asociacijos nariai, nesusimokėję narystės mokesčių už 2 metus iki 2013 m. kovo 31 dienos, LMTA ataskaitinio susirinkimo metu bus braukiami iš asociacijos narių sąrašų. Primename apie galimybę laikinai sustabdyti narystę, tam reikia kreiptis į Tarybą.
- 2011 m. asociacijos nariai ir jai priijaučiantieji skyrė 2 proc. pajamų mokesčio, tai sudarė - 173,44 Lt.
- Remiantis savanorystės įstatymu ir veiklos finansinio įvertinimo principais, asociacijos tarybos veiklą galima būtų įvertinti 1548 Lt.

Taryba renkasi kiekvieną savaitę min 1 kartą, į veiklos valandas neįtrauktas laikas, kai rinktasi po 2 kartus į savaitę ar rengiant projektus finansavimui gauti, papildomai dirbta namuose. Skaičiuojant 10 mėnesių laikotarpį (atėmus 2 mėnesius atostogų), susidaro 43 savaitės po 2 val. Vidutiniškai dalyvauja 3 žmonės. Vertinant 1 savanoriško darbo valandą po 12 Lt, vienas žmogus sukuria 516 Lt vertę. Taigi 3 žmonės sukūrė min 1548 Lt vertę.

BŪKIME AKTYVŪS

Laukiame pasiūlymų-kvietimų aplankyti Jus darbo vietoje.

Labai prašytume savanoriškai įsitraukti į svarbias asociacijai veiklas. Raginame asociacijos narius prisijungti prie veiklos: pasirūpinti lėšų pritraukimu; sekti fondų tinklalapius, kurie skelbia konkursus projektų paraiškoms teikti; rinkti įstaigų, galinčių suteikti paramą asociacijos veiklai kontaktus; originalių tekstų proginiams sveikinimams kūrimas; informacijos apie asociacijos narių vykusią, vykdomą ir numatytą veiklą surinkimas ir susistemimas.

LMTA Tarybos pirmininkė

mgr. Jolita Balčiauskienė

tel. +370 620 69450

el. paštas: menassveikatai@gmail.com

LMTA Tarybos pirmininkės pavaduotoja

dr. Asta Vaitkevičienė

tel. +370 685 25992

el. paštas: menassveikatai@gmail.com

LMTA tarptautinių ryšių koordinatore

mgr. Gintarė Janūnaitė

tel. +370 611 11601

el. paštas: info@menoterapija.org